

Marzec 2017 r.

Instrukcja wypełniania formularzy sprawozdawczych

Zbycie/nabycie (sekurytyzacja tradycyjna
oraz sprzedaż/skup)

Spis treści

1. Informacje ogólne	3
2. Definicje	3
3. Częstotliwość przekazywania informacji oraz wymagane przekroje danych	7
4. Kurs walutowy	8
5. Przykłady wykazywania wartości operacji w formularzach SEKXXX	8

1. Informacje ogólne

Na formularzach SEKXXX należy wykazywać dane dotyczące:

- sekurytyzacji tradycyjnej należności,
- sprzedaży należności oraz
- skupu należności (pomniejsza wartość sumy sekurytyzacji i sprzedaży),

inicjowanych przez sprawozdającą monetarną instytucję finansową (MIF).

Na formularzach SEKXXX nie należy wykazywać danych dotyczących:

- sekurytyzacji syntetycznej,
- operacji skupu/sprzedaży z inną krajową MIF,
- operacji skupu wierzytelności w ramach faktoringu (patrz wyjaśnienia na str. 4),
- zbycia należności uprzednio ewidencjonowanych pozabilansowo.

2. Definicje

Należności z formularzy SEKXXX obejmują „kredyty i inne należności”, zgodnie z definicjami zawartymi w „Instrukcji wypełniania formularzy sprawozdawczych – statystyka stanów”.

Sekurytyzacja tradycyjna wykazywana na formularzach SEKXXX oznacza sekurytyzację polegającą na sprzedaży ekspozycji kredytowych do jednostki specjalnego przeznaczenia utworzonej dla celów sekurytyzacji, która to jednostka, zwana podmiotem sekurytyzacyjnym, emituje papiery wartościowe. Odbывается poprzez przekazanie praw własności do sekurytyzowanych ekspozycji kredytowych przez inicjującą MIF zwaną inicjatorem, lub w drodze subpartycypacji podmiotu sekurytyzacyjnego w sekurytyzowanych ekspozycjach inicjatora. Wyemitowane papiery wartościowe nie stanowią zobowiązań płatniczych inicjującej MIF.

Dla potrzeb formularzy SEKXXX definicja sekurytyzacji tradycyjnej oznacza także to, że:

- a) na formularzach SEKXXX należy również wykazać takie transakcje, w których nie wystąpił podział na transze papierów wartościowych,
- b) dla potrzeb niniejszej sprawozdawczości, zarówno sekurytyzację jak i sprzedaż należności do krajowego funduszu sekurytyzacyjnego należy traktować jak sekurytyzację. Jeśli MIF świadczy usługę dalszego serwisowania zbytej do funduszu sekurytyzacyjnego należności, należy ją wykazywać w pkt 5 na formularzach SEK010-SEK040.

Sprzedaż/skup należności wykazywany na formularzach SEKXXX oznacza:

- a) sprzedaż – przeniesienie przez sprawozdającą MIF należności lub puli należności na podmiot będący instytucją inną niż krajowy MIF, dokonane poprzez przeniesienie własności,
- b) skup – (w tym również skupione wierzytelności) – przeniesienie na sprawozdającą MIF należności przez podmiot będący instytucją inną niż krajowy MIF, dokonane poprzez przeniesienie własności należności, których wartość została ujęta w pozycji „kredyty i inne należności” na formularzach dla stanów bilansowych BAXXX; dla potrzeb niniejszych formularzy kategoria ta nie obejmuje wierzytelności skupionych przez sprawozdającą MIF (faktora) w ramach faktoringu.

Jeśli sprawozdająca MIF skupiła wierzytelność w ramach **refaktoringu** (tj. wierzytelność uprzednio skupioną przez instytucję (faktora) spoza sektora krajowego MIF), wówczas operacja taka powinna zostać wykazana na formularzach SEKXXX.

Różnica pomiędzy wartością zbycia a nabycia należności (zwana poniżej „operacje NETTO”), wykazywana na formularzach SEK010-SEK040 w pkt 1 i 2 oznacza:

sumę wartości sekurytyzacji oraz sprzedaży należności
pomniejszoną o
sumę wartości skupu należności (w tym również skupionych wierzytelności).

Jeśli w danym okresie sprawozdawczym MIF dokonała tylko skupu należności (w tym również skupu wierzytelności) lub skup był większy od sumy sekurytyzacji i sprzedaży, wówczas na ww. formularzach powinny zostać wykazane wartości ujemne.

Podmiot sekurytyzacyjny¹ oznacza podmiot utworzony zgodnie z prawem krajowym lub prawem Unii, którego główna działalność spełnia oba poniższe kryteria:

- a) podmiot ten zamierza dokonać lub dokonuje jednej lub większej liczby transakcji sekurytyzacyjnych, a jego struktura ma na celu oddzielenie zobowiązań płatniczych podmiotu od zobowiązań płatniczych inicjatora albo zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji oraz
- b) podmiot ten emituje lub zamierza wyemitować dłużne papiery wartościowe, pozostałe instrumenty dłużne, jednostki uczestnictwa funduszy sekurytyzacyjnych lub instrumenty pochodne (dalej zwane „instrumentami finansującymi”) lub posiada bądź może posiadać – w sensie

¹ Zgodnie z Rozporządzeniem Europejskiego Banku Centralnego (UE) nr 1075/2013 z dnia 18 października 2013 r. w sprawie danych statystycznych w zakresie aktywów i pasywów podmiotów sekurytyzacyjnych (EBC/2013/40).

prawnym lub ekonomicznym – aktywa wystawione na sprzedaż w ofercie publicznej lub sprzedane w ofercie prywatnej, które stanowią podstawę dla emisji instrumentów finansujących.

Dla potrzeb niniejszej sprawozdawczości do podsektora tego zaliczać należy:

- krajowe podmioty utworzone do sekurytyzacji aktywów, z którymi bank przeprowadza transakcję sekurytyzacji, spełniające powyższe kryteria i znajdujące się na liście podmiotów sekurytyzacyjnych publikowanej na stronie internetowej EBC (www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/html/index.en.html).

Obecnie lista nie zawiera polskich podmiotów, ponieważ żaden nie spełnia kryteriów definicji podmiotów sekurytyzacyjnych w rozumieniu rozporządzenia EBC.

- zagraniczne podmioty sekurytyzacyjne klasyfikowane na podstawie listy publikowanej na stronie internetowej EBC (www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/html/index.en.html).

Inne podmioty są to pozostałe podmioty/partnerzy (tj. inne niż wymienione powyżej podmioty sekurytyzacyjne) dla sprawozdającej MIF w operacji sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności. Należy do nich zaliczyć:

- krajowe (z wyjątkiem krajowych MIF i krajowych podmiotów sekurytyzacyjnych) i zagraniczne podmioty, z którymi została przeprowadzona sekurytyzacja, sprzedaż/skup należności (np. zagraniczne MIF krajów strefy euro, zagraniczne MIF krajów UE spoza strefy euro, banki spoza UE, krajowe i zagraniczne firmy windykacyjne, przedsiębiorstwa, osoby prywatne).

Definicje sektorów pierwotnego kredytobiorcy (główka formularzy SEKXXX) są zgodne z definicjami zawartymi w „Instrukcji wypełniania formularzy sprawozdawczych – statystyka stanów”

Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem (wykazywane w pkt 1 formularzy SEK010-SEK040) – oznacza wartość operacji NETTO² w ciągu danego okresu sprawozdawczego, które to operacje skutkują zmianą stanów bilansowych „kredytów i innych należności” wykazywanych na formularzach BAXXX na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca).

² Patrz: definicja operacji NETTO w ramce na str. 4.

Jeśli w danym okresie sprawozdawczym MIF dokonała tylko skupu należności lub skup był większy od sumy sekurytyzacji i sprzedaży, wówczas w tej pozycji na formularzach SEK010-SEK040 powinny zostać wykazane wartości ujemne.

Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności nie wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem – ogółem” (wykazywane w pkt 2 formularzy SEK010-SEK040) – oznacza wartość operacji NETTO⁴ w ciągu danego okresu sprawozdawczego (miesiąca), które to operacje nie skutkują zmianą stanów bilansowych „kredytów i innych należności” wykazywanych na formularzach BAXXX na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca).

Jeśli w danym okresie sprawozdawczym MIF dokonała tylko skupu należności lub skup był większy od sumy sekurytyzacji i sprzedaży, wówczas w tej pozycji na formularzach SEK010-SEK040 powinny zostać wykazane wartości ujemne.

Wartość należności zsekurytyzowanych i spisanych z bilansu oraz serwisowanych przez sprawozdającą MIF – TRANSAKCJE – oznacza transakcje przeprowadzone w trakcie okresu sprawozdawczego (miesiąca) na należnościach, które zostały zsekurytyzowane i zostały spisane z bilansu przez sprawozdającą MIF oraz są obecnie serwisowane przez sprawozdającą MIF.

Wartość należności zsekurytyzowanych i spisanych z bilansu oraz serwisowanych przez sprawozdającą MIF – STAN – oznacza stan na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca) należności, które zostały zsekurytyzowane i zostały spisane z bilansu przez sprawozdającą MIF oraz są obecnie serwisowane przez sprawozdającą MIF.

Wartość należności zsekurytyzowanych i nie spisanych z bilansu – ogółem – stan bilansowy na koniec okresu sprawozdawczego „kredytów i innych należności” wykazywanych na formularzach BAXXX, które zostały zsekurytyzowane i nie zostały spisane z bilansu przez sprawozdającą MIF.

Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowane przez sprawozdającą MIF – ogółem – stan na koniec okresu sprawozdawczego wszystkich należności obecnie serwisowanych przez sprawozdającą MIF, które zostały zsekurytyzowane z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego.

Uwaga:

1. Należy wykazać stan należności obecnie serwisowanych zarówno spisanych z bilansu, jak i nie spisanych.

2. Dla potrzeb niniejszej sprawozdawczości, każdą transakcję sprzedaży należności z krajowym funduszem sekurytyzacyjnym należy traktować jako sekurytyzację. Oznacza to m.in., że jeśli MIF świadczy usługę dalszego serwisowania zbytej należności, należy ją wykazywać w pkt 2 na formularzach SEK010-SEK040.

3. Nie należy wykazywać tutaj serwisowanych należności, które zostały zsekurytyzowane z udziałem podmiotu należącego do kategorii „inne podmioty” (np. zagraniczne podmioty, które nie znalazły się na liście EBC).

Usługa serwisowania przez sprawozdającą MIF najczęściej obejmuje następujące czynności:

- obsługę rachunków wpłat z tytułu sekurytyzowanych należności,
- ewidencję wpłat otrzymanych z tytułu sekurytyzowanych należności,
- ewidencję wpłat do otrzymania z tytułu sekurytyzowanych należności,
- ewidencję kwot otrzymanych z egzekucji należności z zabezpieczeń prawnych,
- przelew kwot otrzymanych na rachunki podmiotu sekurytyzacyjnego.

3. Częstotliwość przekazywania informacji oraz wymagane przekroje danych

Dane należy przekazywać z częstotliwością miesięczną w podziale według:

- obszaru geograficznego pierwotnego kredytobiorcy (instytucje krajowe, instytucje krajów strefy euro, instytucje krajów reszty świata) oraz
- sektora pierwotnego kredytobiorcy (instytucje rządowe i samorządowe, fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego, pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego i pomocnicze instytucje finansowe oraz instytucje finansowe typu „*captive*” i udzielające pożyczek, instytucje ubezpieczeniowe, fundusze emerytalno-rentowe, przedsiębiorstwa niefinansowe, gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne).

Dodatkowo:

- w przypadku należności od gospodarstw domowych i instytucji niekomercyjnych w podziale według pierwotnego celu udzielenia (tj. konsumpcyjne, nieruchomości mieszkaniowe, pozostałe),
- w przypadku należności od przedsiębiorstw niefinansowych w podziale terminowym.

4. Kurs walutowy

W przypadku należności w walutach obcych wyksięgowanych z bilansu, należy wykazywać kwoty przeliczone na złote według kursu z dnia transakcji.

W przypadku posiadania należności, które nie zostały wyksięgowane z bilansu należy wykazywać kwoty według kursu na dzień sprawozdawczy.

5. Przykłady wykazywania wartości operacji w formularzach SEKXXX

PRZYKŁAD 1. Sprzedaż kredytu oraz skup należności

PRZYKŁAD 1A. Wartość sprzedaży jest większa od wartości skupu.

MIF sprzedaje pulę kredytów o wartości nominalnej 110 i spisuje ją z bilansu. W tym samym okresie sprawozdawczym skupuje wierzytelności o wartości nominalnej 20 i ujmuje ją w bilansie.

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

- w pkt 1 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”:

$$110 - 20 = 90$$

w rozbiciu na dodatkowe podziały dla sektorów dłużników (główka formularza).

PRZYKŁAD 1B. Wartość sprzedaży jest mniejsza od wartości skupu.

MIF sprzedaje pulę kredytów o wartości nominalnej 50 i spisuje ją z bilansu. W tym samym okresie sprawozdawczym skupuje wierzytelności o wartości nominalnej 70 i ujmuje ją w bilansie.

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

- w pkt 1 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”:

$$50 - 70 = -20$$

w rozbiciu na dodatkowe podziały dla sektorów dłużników (główka formularza).

PRZYKŁAD 2. Sekurytyzacja kredytu (dla którego nie dokonano odpisu z tytułu utraty wartości).

PRZYKŁAD 2A. W przypadku spisania kredytu z bilansu (derecognition).

MIF w drodze sekurytyzacji przenosi do podmiotu sekurytyzacyjnego pulę kredytów o wartości nominalnej 110. Cena sprzedaży 110. Zostają spełnione warunki rozstrzygające o spisaniu całej wartości kredytu z bilansu.

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

- w pkt 1 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”: 110
- w pkt 5 „Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowanych przez sprawozdającą MIF”: 110

przy założeniu, że MIF-inicjator jest serwiserem.

PRZYKŁAD 2B. Bez spisania kredytu z bilansu (without derecognition)

MIF w drodze sekurytyzacji przenosi do podmiotu sekurytyzacyjnego pulę kredytów o wartości nominalnej 110. Cena sprzedaży 110. Nie zostają spełnione warunki rozstrzygające o spisaniu całej wartości kredytu z bilansu.

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

- w pkt 2 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności nie wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”: 110 oraz
- w pkt 4 „Wartość należności zsekurytyzowanych nie spisanych z bilansu”: 110
- w pkt 5 „Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowanych przez sprawozdającą MIF”: 110, przy założeniu, że MIF-inicjator jest serwiserem.

PRZYKŁAD 3. Sekurytyzacja kredytu (dla którego dokonano odpisu z tytułu utraty wartości)

W poniższych przykładach 3A i 3B założono, że cena sprzedaży przenoszonych należności (kredytowych) jest równa cenie nominalnej należności (kredytowych) pomniejszonych o odpis/wartość spisaną w ciężar strat.

PRZYKŁAD 3A . W przypadku spisania kredytu z bilansu (derecognition)

MIF w drodze sekurytyzacji przenosi do podmiotu sekurytyzacyjnego pulę kredytów o wartości nominalnej 110. Dla kredytów dokonano przed sekurytyzacją odpisu z tytułu utraty wartości w kwocie 10. Cena sprzedaży 100 (po uwzględnieniu odpisu). Zostają spełnione warunki rozstrzygające o spisaniu całej wartości kredytu z bilansu.

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

- w pkt 1 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”: 100 (wartość nominalna pomniejszona o wielkość odpisu)
- w pkt 5 „Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowanych przez sprawozdającą MIF”: 100, przy założeniu, że MIF-inicjator jest serwisem.

PRZYKŁAD 3B. Bez spisania kredytu z bilansu (without derecognition)

MIF w drodze sekurytyzacji przenosi do podmiotu sekurytyzacyjnego pulę kredytów o wartości nominalnej 110. Dla kredytów wykazano przed sekurytyzacją odpis z tytułu utraty wartości w kwocie 10. Cena sprzedaży 100 (po uwzględnieniu odpisu). Nie zostają spełnione warunki rozstrzygające o spisaniu całej wartości kredytu z bilansu.

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

- w pkt 2 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności nie wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”: 110 (wartość nominalna bez pomniejszenia o wielkość odpisu),
- w pkt 4 „Wartość należności zsekurytyzowanych nie spisanych z bilansu”: 110
- w pkt 5 „Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowanych przez sprawozdającą MIF”: 110, przy założeniu, że MIF-inicjator jest serwisem.

PRZYKŁAD 4. Wykazywanie danych, gdy cena sprzedaży należności w sekurytyzacji jest inna niż wartość należności kredytowych.

We wcześniejszych przykładach 3A i 3B założono, że cena sprzedaży przenoszonych należności (kredytowych) jest równa cenie nominalnej należności (kredytowych) pomniejszonej o odpis/wartość spisaną w ciężar strat.

PRZYKŁAD 4.1. Zakłada się, że cena sprzedaży wynosi 92 czyli jest niższa od wartości nominalnej pomniejszonej o wartość spisaną w ciężar strat ($110 - 10 = 100$).

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

4.1.A. w przypadku spisania kredytu z bilansu (derecognition)

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

- w pkt 1 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”: 100,
- w pkt 5 „Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowanych przez sprawozdającą MIF”: 100, przy założeniu, że MIF inicjator jest serwisem.

4.1.B. bez spisania kredytu z bilansu (without derecognition)

- w pkt 2 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności nie wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”: 110 (wartość nominalna bez pomniejszenia o wielkość odpisu)
- w pkt 4 „Wartość należności zsekurytyzowanych nie spisanych z bilansu”: 110
- w pkt 5 „Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowanych przez sprawozdającą MIF”: 110, przy założeniu, że MIF inicjator jest serwisem.

PRZYKŁAD 4.2. Zakłada się, że cena sprzedaży wynosi 102 czyli jest wyższa od wartości nominalnej pomniejszonej o wartość spisaną w ciężar strat ($110 - 10 = 100$).

4.2.A. w przypadku spisania kredytu z bilansu (derecognition)

W formularzach SEKXXX należy wykazać następujące informacje:

- w pkt 1 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”: 102,

- w pkt 5 „Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowanych przez sprawozdającą MIF”: 102, przy założeniu, że MIF inicjator jest serwisem.

4.2.B. bez spisania kredytu z bilansu (without derecognition)

- w pkt 2 „Wartość sekurytyzacji i sprzedaży/skupu należności nie wpływająca na zmiany stanów bilansowych obliczana jako różnica pomiędzy zbyciem a nabyciem”: 110 (wartość nominalna bez pomniejszenia o wielkość odpisu),
- w pkt 5 „Wartość należności zsekurytyzowanych z udziałem podmiotu sekurytyzacyjnego i serwisowanych przez sprawozdającą MIF”: 110 przy założeniu, że MIF inicjator jest serwisem.

PRZYKŁAD 5. Sekurytyzacja kredytu całkowicie spisanego w ciężar strat, który przed sekurytyzacją został przywrócony do bilansu.

Sekurytyzacji podlega kredyt, który został we wcześniejszych okresach spisany w ciężar strat, a następnie przed sekurytyzacją został przywrócony do bilansu. Na formularzach SEKXXX należy wykazać wartość takiej sekurytyzacji w cenie sprzedaży należności.